

DECIZIA nr.391
din 14 septembrie 2022

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.18/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății, precum și pentru abrogarea art.4 din Legea nr.584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA

Publicată în Monitorul Oficial nr.1214 din 19.12.2022

Marian Enache	- președinte
Mihaela Ciochină	- judecător
Cristian Deliorga	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Ioana Marilena Chiorean	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.18/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății, precum și pentru abrogarea art.4 din Legea nr.584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, precum și ale art.V din Ordonanța Guvernului nr.18/2021, obiecție formulată de Avocatul Poporului.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și al art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.4522 din 27 mai 2022 și constituie obiectul Dosarului Curții nr.1352A/2022.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, autorul acesteia arată, în prealabil, că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, în cadrul controlului de constituționalitate *a priori* exercitat asupra legilor de aprobare a ordonanțelor se pot contesta și, implicit, Curtea poate efectua controlul atât asupra aspectelor de constituționalitate extrinsecă, cât și asupra celor de constituționalitate intrinsecă privind ordonanța astfel aprobată. Totodată, se arată că viciul de constituționalitate al ordonanței nu poate fi acoperit prin legea de aprobare a acesteia adoptată de Parlament. Prin urmare, se consideră că instanța de contencios constituțional este competentă să se pronunțe prin mijlocirea legii de aprobare asupra însuși conținutului ordonanței.

4. În acest context, se arată că art.V din Ordonanța Guvernului nr.18/2021 a abrogat art.4 din Legea nr.584/2002, care reglementa cu privire la Comisia națională pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA. Abrogarea acestui articol determină desființarea Comisiei menționate, ceea ce atrage consecința imposibilității exercitării de către persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA a unor drepturi reglementate expres în corpul Legii nr.584/2002, și anume (i) asigurarea în mod gratuit de către angajator a profilaxiei postexpunere profesională, conform metodologiei stabilite de Comisia națională pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA, și (ii) realizarea dreptului la diagnostic, tratament și monitorizare a terapiei în spital și în ambulatoriu sub coordonarea centrelor regionale HIV/SIDA, pe baza normelor elaborate de Comisia națională pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA. Așadar, art.V din ordonanță încalcă dispozițiile art.1 alin.(5) din Constituție, întrucât conduce la o stare de insecuritate juridică în ceea ce privește exercitarea dreptului la sănătate al persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, atât din perspectiva desființării comisiei care avea ca atribuții reglementarea cadrului legal necesar exercitării drepturilor acestei categorii de persoane, cât și din perspectiva inexistenței unor dispoziții tranzitorii cu privire la preluarea de către o altă autoritate a atribuțiilor prevăzute de Legea nr.584/2002. Acest aspect determină și încălcarea dispozițiilor art.34 din Constituție în ceea ce privește obligația statului de a lua măsuri pentru asigurarea sănătății publice.

5. Astfel, se susține că în nota de fundamentare a Ordonanței Guvernului nr.18/2021, desființarea Comisiei este motivată de existența unui Comitet național intersectorial pentru controlul tuberculozei și infecției HIV/SIDA, înființat prin Legea nr.302/2018 privind măsurile de control al tuberculozei, care ar avea atribuții similare cu ale Comisiei naționale pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA. Or, din analiza atribuțiilor Comitetului, în ciuda titulaturii sale, rezultă că scopul său se limitează exclusiv la exercitarea unor atribuții referitoare la tuberculoză, iar ca urmare a desființării Comisiei, atribuțiile acesteia nu au fost preluate de Comitet. Rezultă existența unui vid legislativ, ce lipsește de efecte juridice măsurile de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, măsuri instituite de Legea nr.584/2002. Așadar, se susține că, în urma abrogării art.4 din Legea nr.584/2002, în fondul activ al legislației nu mai există dispoziții referitoare la preluarea de către o altă entitate a atribuțiilor legale ale Comisiei menționate.

6. Se consideră că, în lipsa unor dispoziții tranzitorii sau a unei modificări cuprinse în legea criticată prin care să se prevadă autoritatea care preia atribuțiile Comisiei, precum și efectele produse asupra raporturilor juridice în curs de derulare, sunt încălcate prevederile constituționale ale art.1 alin.(5) în dimensiunea sa referitoare la calitatea legii, dar și în cea referitoare la securitatea raporturilor juridice în curs de derulare.

7. Se susține că, în aceste condiții, persoanele bolnave de SIDA sau infectate cu HIV ajung în imposibilitatea exercitării dreptului la ocrotirea sănătății realizat prin instrumentele legale puse la dispoziție Comisiei. Acest drept consacră obligația statului de luare a măsurilor pentru asigurarea igienei și a sănătății publice, ceea ce implică și crearea condițiilor care să asigure prestarea de servicii medicale, inclusiv sub aspectul asigurării bazei materiale necesare. Totodată, statul are obligația pozitivă de a asigura cadrul necesar protejării acestui drept, astfel că, în activitatea de legiferare, are obligația de a reglementa, în mod coerent și previzibil, norme menite să asigure exercitarea drepturilor unor categorii vulnerabile, iar nu să dispună măsuri legislative cu efect contrar.

8. Întrucât legiuitorul nu a însoțit soluția legislativă privind desființarea Comisiei de norme exprese menite să asigure previzibilitate și certitudine exercitării dreptului la ocrotirea sănătății al persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, se apreciază că sunt încălcate principiile securității juridice și legalității, consacrate de art.1 alin.(3) și (5) din Constituție. Totodată, din moment ce Parlamentul nu a respins ordonanța și ținând seama de modul de redactare a normei criticate cu referire directă la absența unor dispoziții tranzitorii în cuprinsul legii de aprobare, se apreciază că legea criticată nu îndeplinește condițiile de claritate și previzibilitate, creând disfuncționalități, ceea ce este contrar art.1 alin.(5) din Constituție.

9. Se mai susține că Guvernul, prin adoptarea ordonanței criticate, a depășit limitele legii speciale de abilitare. Astfel, deși legea de abilitare permitea adoptarea de ordonanțe cu privire la „modificarea și completarea altor acte normative, cu putere de lege, în domeniul sănătății”, Guvernul a abrogat dispoziții din cuprinsul acestor acte. Dacă legiuitorul primar ar fi urmărit abilitarea Guvernului pentru abrogarea unor dispoziții din actele normative din domeniul sănătății, ar fi prevăzut aceasta în mod expres, așa cum a făcut-o în cuprinsul aceleiași legi de abilitare în care a abilitat Guvernul să abroge Legea nr.95/1993. Așadar, Guvernul a depășit limitele legii speciale de abilitare, în virtutea căreia Parlamentul îi delegase doar dreptul de a emite ordonanțe de modificare și completare a unor acte normative cu putere de lege în domeniul sănătății. Prin urmare, au fost încălcate prevederile art.108 alin.(3) din Constituție.

10. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992, sesizarea a fost transmisă președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a formula punctele lor de vedere asupra sesizării de neconstituționalitate.

11. **Guvernul** a transmis punctul său de vedere cu Adresa nr.5/4098/2022, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.5067 din 20 iunie 2022, prin care apreciază că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată.

12. Se arată că în nota de fundamentare a Ordonanței Guvernului nr.18/2021 s-a menționat că Legea nr.584/2002 a stabilit direcțiile principale de acțiune și măsurile necesare pentru prevenirea transmiterii infecției cu HIV și combaterea eficientă a bolii SIDA, precum și pentru protecția specială a persoanelor afectate de acest flagel. Potrivit aceleiași note de fundamentare, pentru fundamentarea, elaborarea și supunerea spre aprobare Guvernului a Strategiei naționale pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție cu HIV/SIDA, pentru respectarea convențiilor, a tratatelor și a celorlalte acte internaționale la care România este parte și pentru monitorizarea întregii activități în domeniu, a fost constituită, prin Hotărârea Guvernului nr.330/2003, Comisia națională pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA, organizată ca organism interministerial fără personalitate juridică, sub autoritatea prim-ministrului, pe lângă Secretariatul General al Guvernului, condusă de către consilierul prim-ministrului cu atribuții în domeniul asigurării sănătății populației.

13. În ceea ce privește justificarea eliminării acestei Comisii, se invocă aceeași notă de fundamentare, potrivit căreia, în condițiile în care prin Legea nr.302/2018 a fost constituit Comitetul național intersectorial pentru controlul tuberculozei și infecției HIV/SIDA, Comitet ce are atribuții similare cu ale Comisiei, era necesară coordonarea integrată la nivel național a tuturor măsurilor pentru controlul tuberculozei, al infecției HIV/SIDA și al afecțiunilor asociate acestora, evitarea apariției unor confuzii în aplicarea normelor juridice și menținerea acurateții juridice în domeniul menționat, motiv pentru care Ordonanța Guvernului nr.18/2021 a eliminat prevederile legale referitoare la Comisie. Așadar, reglementarea criticată a fost justificată de necesitatea evitării apariției unor suprapuneri de competențe între cele două organisme publice, urmând ca exercitarea dreptului la ocrotirea sănătății persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA să fie asigurată de Comitet. Se precizează că înființarea Comitetului a avut loc anterior desființării Comisiei. Această măsură a fost impusă de considerente atât de ordin practic și funcțional, cât și de tehnică legislativă. Astfel, se subliniază că statul și-a îndeplinit obligația pozitivă de a asigura cadrul legal pentru protejarea drepturilor persoanelor infectate cu HIV, obligație ce a fost îndeplinită anterior abrogării art.4 din Legea nr.584/2002. Prin urmare, nu se poate reține încălcarea dispozițiilor art.1 alin.(3) și (5) și ale art.34 alin.(1) și (2) din Constituție.

14. În ceea ce privește pretinsa încălcare a dispozițiilor art.108 alin.(3) din Constituție, se arată că abrogarea unor dispoziții dintr-o lege se înscrie *lato sensu* în operațiunea de modificare a unui act, în acest sens invocându-se prevederile art.64 alin.(5) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative. Se subliniază că Parlamentul, prin legile din ultimii ani privind abilitarea Guvernului, nu a abilitat Guvernul să abroge dispoziții punctuale din acte normative, ci acte normative în ansamblul lor. Drept urmare, operațiunea de abrogare a unor dispoziții este inclusă în cea de modificare a unor acte normative, motiv pentru care nu se poate reține încălcarea art.108 alin.(3) din Constituție.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra sesizării de neconstituționalitate.

16. La dosar a fost depus un memoriu *amicus curiae* de către Asociația ACCEPT și Fundația Centrul Euroregional pentru Inițiative Publice, susținut de 10 organizații guvernamentale, prin care se arată, în esență, că Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.18/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății, precum și pentru abrogarea art.4 din Legea nr.584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este neconstituțională, întrucât contravine art.34 coroborat cu art.1 alin.(3) și (5), precum și art.108 alin.(3) din Constituție. De asemenea, la dosar, a fost depus un memoriu *amicus curiae*, intitulat Considerații internaționale și oportunități disponibile pentru politica HIV/SIDA a României, semnat de profesorul Michel Kazatchkine.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, documentele depuse la dosar, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

17. **Obiectul controlului de constituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile Legii privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.18/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății, precum și pentru abrogarea art.4 din Legea nr.584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, precum și ale art.V din Ordonanța Guvernului nr.18/2021, cu următorul cuprins: „*La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe, articolul 4 din Legea nr.584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.814 din 8 noiembrie 2002, cu modificările ulterioare, se abrogă.*” Deși autorul obiecției de neconstituționalitate a invocat în mod distinct și prevederile art.V din Ordonanța Guvernului nr.18/2021, Curtea reține că, în realitate, obiect al acesteia îl constituie Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.18/2021.

18. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, se susține că prevederile legii criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(3) și (5) privind statul de drept și principiile legalității și securității juridice, ale art.34 alin.(1) și (2) privind dreptul la ocrotirea sănătății și ale art.108 alin.(3) privind emiterea ordonanțelor Guvernului în temeiul unei legi speciale de abilitare, în limitele și în condițiile prevăzute de aceasta.

19. **Analizând admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate**, Curtea reține că are obligația verificării condițiilor de admisibilitate ale obiecției de neconstituționalitate, prin prisma

titularului dreptului de sesizare, a termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și a obiectului controlului de constituționalitate. Dacă primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale din perspectiva legalei sale sesizări, cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordinea antereferită, iar constatarea neîndeplinirii uneia dintre ele are efecte dirimante, făcând inutilă analiza celorlalte condiții (Decizia nr.66 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.213 din 9 martie 2018, paragraful 38).

20. Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condițiile prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție atât sub aspectul titularului dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de Avocatul Poporului, cât și sub aspectul obiectului, fiind vorba despre o lege adoptată de Parlament, dar nepromulgată încă de către Președintele României.

21. Cu privire la termenul în care poate fi sesizată instanța de contencios constituțional, potrivit art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, Curtea reține că acesta este de 5 zile de la data depunerii legii adoptate la secretarii generali ai celor două Camere ale Parlamentului, respectiv de 2 zile, începând de la același moment, dacă legea a fost adoptată în procedură de urgență. Totodată, în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art.77 alin.(1) teza a doua din Constituție, se face în termen de cel mult 20 de zile de la primirea legii adoptate de Parlament, iar potrivit art.77 alin.(3) din Constituție, în termen de cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare. Propunerea legislativă a fost adoptată de Senat la 11 octombrie 2021, după care a fost transmisă Camerei Deputaților, care a adoptat-o, în calitate de Cameră decizională, la data de 18 mai 2022. La data de 23 mai 2022 a fost depusă în vederea exercitării dreptului de sesizare asupra constituționalității legii, la data de 27 mai 2022 a fost formulată obiecția de neconstituționalitate, iar la data de 28 mai 2022 a fost trimisă la Președintele României pentru promulgare. Având în vedere acestea, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în termenul de protecție de 5 zile prevăzut de art.15 alin.(2) din Legea nr.47/1992, fiind așadar, admisibilă (a se vedea Decizia nr.67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.223 din 13 martie 2018, paragraful 70).

22. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, 10, 15 și 18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

23. Analizând obiecția de neconstituționalitate, Curtea reține, cu titlu prealabil, că aceasta are ca obiect o lege privind aprobarea unei ordonanțe a Guvernului emise în temeiul unei legi de abilitare. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, ordonanțele Guvernului aprobate de Parlament prin lege încetează să mai fie acte normative de sine stătătoare, în conformitate cu prevederile art.115 alin.(7) din Constituție, și devin, ca efect al aprobării de către autoritatea legiuitoare, acte normative cu caracter de lege, chiar dacă, din rațiuni de tehnică legislativă, alături de datele legii de aprobare conservă și elementele de identificare atribuite la adoptarea lor de către Guvern (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.95 din 8 februarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.177 din 23 februarie 2006, sau Decizia nr.1.039 din 9 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.582 din 21 august 2009). De asemenea, Curtea a statuat că este competentă să analizeze în cadrul controlului de constituționalitate *a priori* ce privește legea de aprobare însăși îndeplinirea de către ordonanța de urgență aprobată a condițiilor prevăzute de art.115 alin.(4) și (6) din Constituție (în acest sens, a se vedea Decizia nr.584 din 13 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.457 din 6 iulie 2007, Decizia nr.421 din 9 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.367 din 30 mai 2007, Decizia nr.919 din 6 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.504 din 15 iulie 2011, Decizia nr.1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.905 din 20 decembrie 2011, sau Decizia nr.55 din 5 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.136 din 25 februarie 2014). În cadrul controlului de constituționalitate *a priori* exercitat asupra legilor de aprobare a ordonanțelor, se pot contesta și, implicit, Curtea poate efectua controlul atât asupra aspectelor de constituționalitate extrinsecă, cât și a celor de constituționalitate intrinsecă privind ordonanța astfel aprobată (Decizia nr.214 din 9 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.435 din 3 iunie 2019, paragraful 25). Curtea este competentă să analizeze dacă Guvernul, în calitate de legiuitor delegat, avea competența funcțională de natură constituțională să adopte o ordonanță de urgență într-un anumit domeniu (a se vedea Decizia nr.249 din 19 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.456 din 31 mai 2018, paragraful 48). Curtea Constituțională a statuat în mod constant în jurisprudența sa că viciul de neconstituționalitate al unei ordonanțe simple sau al unei ordonanțe de urgență emise de Guvern nu poate fi acoperit prin aprobarea de către Parlament a ordonanței respective. Legea care aprobă o ordonanță de urgență

neconstituțională este ea însăși neconstituțională (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr.584 din 13 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.457 din 6 iulie 2007, Decizia nr.421 din 9 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.367 din 30 mai 2007, Decizia nr.1.008 din 7 iulie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.507 din 23 iulie 2009, Decizia nr.738 din 19 septembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.690 din 8 octombrie 2012, sau Decizia nr.55 din 5 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.136 din 25 februarie 2014). Ținând cont de această jurisprudență, în acord cu susținerile Avocatului Poporului, Curtea reține că are competența ca, prin mijlocirea legii de aprobare a ordonanței, să verifice constituționalitatea dispozițiilor acesteia integrate în legea de aprobare.

24. Referitor la critica privind încălcarea dispozițiilor art.1 alin.(3) și (5) și ale art.34 alin.(1) și (2) din Constituție, Curtea reține că Avocatul Poporului critică faptul că desființarea Comisiei naționale pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA nu a fost urmată de preluarea competențelor sale de către Comitetul național intersectorial pentru controlul tuberculozei și infecției HIV/SIDA, care, în ciuda titulaturii sale, are ca scop exclusiv exercitarea unor atribuții referitoare la tuberculoză.

25. Cu privire la această critică, Curtea reține că, prin art.4 din Legea nr.584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.814 din 8 noiembrie 2002, a fost înființată Comisia națională pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA [denumită în continuare *Comisia*]. Art.4 din Legea nr.584/2002, cu modificările și completările ulterioare, prevedea următoarele: „*Pentru fundamentarea, elaborarea și supunerea spre aprobare Guvernului a Strategiei naționale pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție cu HIV/SIDA, pentru respectarea convențiilor, a tratatelor și a celorlalte acte internaționale la care România este parte și pentru monitorizarea întregii activități în domeniu, se constituie Comisia națională pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA, organizată ca organism interministerial fără personalitate juridică, pe lângă Ministerul Sănătății Publice, care îi asigură și secretariatul tehnic*”. Inițial aceasta a fost concepută ca un „*organism interministerial fără personalitate juridică, sub autoritatea primului-ministru, pe lângă Secretariatul General al Guvernului, condusă de către consilierul primului-ministru cu atribuții în domeniul asigurării sănătății populației*”, pentru ca ulterior, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.25/2007 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea aparatului de lucru al Guvernului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.270 din 23 aprilie 2007, să fie organizată „*ca organism interministerial fără personalitate juridică, pe lângă Ministerul Sănătății Publice, care îi asigură și secretariatul tehnic*”. Această Comisie a fost înființată în scopul fundamentării, elaborării și supunerii spre aprobare Guvernului a Strategiei naționale pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție cu HIV/SIDA, al respectării convențiilor, a tratatelor și a celorlalte acte internaționale la care România este parte și în scopul monitorizării întregii activități în domeniu (prevenirea transmiterii infecției cu HIV și combaterea eficientă a bolii SIDA, precum și protecția specială a persoanelor afectate de acest flagel). Principalele sale atribuții vizau: conlucrarea permanentă cu organisme române guvernamentale și neguvernamentale și cu asociațiile internaționale de profil ca măsură de prevenire a transmiterii infecției cu HIV; stabilirea metodologiei referitoare la profilaxia postexpunere profesională; elaborarea Ghidului terapeutic în infecția cu HIV; elaborarea normelor referitoare la activitatea de diagnosticare, tratament și monitorizare a terapiei în spital și în ambulatoriu.

26. Curtea reține că, prin art.19 alin.(3) din Legea nr.302/2018 privind măsurile de control al tuberculozei, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1051 din 12 decembrie 2018, a fost înființat Comitetul național intersectorial pentru controlul tuberculozei și infecției HIV/SIDA [denumit în continuare *Comitetul*], ca „*organism consultativ, fără personalitate juridică, aflat în coordonarea Ministerului Sănătății*”. Art.19 alin.(3) din Legea nr.302/2018 are următorul cuprins: „*În vederea coordonării integrate la nivel național a tuturor măsurilor pentru controlul tuberculozei și afecțiunilor asociate se înființează Comitetul național intersectorial pentru controlul tuberculozei și infecției HIV/SIDA, organism consultativ, fără personalitate juridică, aflat în coordonarea Ministerului Sănătății, a cărui componență, regulament de organizare și funcționare se aprobă prin hotărâre a Guvernului*”. Analizând conținutul normativ al Legii nr.302/2018, Curtea constată că aceasta reglementează numai atribuțiile Comitetului referitoare la coordonarea integrată la nivel național a tuturor măsurilor pentru controlul tuberculozei și afecțiunilor asociate. Așadar, contrar denumirii acestui Comitet, legea nu reglementează nicio atribuție a sa în domeniul supravegherii, controlului și prevenirii cazurilor de infecție HIV/SIDA.

27. Curtea mai reține că prin art.V din Ordonanța Guvernului nr.18/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății, precum și pentru abrogarea art.4 din Legea nr.584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.834 din 31 august 2021, a fost desființată Comisia, în nota de fundamentare a acestui act normativ menționându-se următoarele: „Având în vedere că prin Legea nr.302/2018 privind măsurile de control al tuberculozei a fost reglementat cadrul legal pentru constituirea, prin Hotărâre a Guvernului, a Comitetului național intersectorial pentru controlul tuberculozei și infecției HIV/SIDA, în vederea coordonării integrate la nivel național a tuturor măsurilor pentru coordonarea tuberculozei, infecției HIV/SIDA și a afecțiunilor asociate acestora, pentru a evita apariția unor confuzii în aplicarea normelor juridice, pentru acuratețe legislativă, în considerarea faptului că cele două structuri au atribuții similare, prin prezenta ordonanță se propune abrogarea prevederilor articolului 4 din Legea nr.584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA”.

28. Curtea observă că, în cadrul procedurii parlamentare cu privire la proiectul de lege pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.18/2021, în raportul întocmit de Comisia pentru sănătate și familie din cadrul Camerei Deputaților, Camera decizională, se menționează că a fost depus un amendament prin care se urmărea reinstituirea Comisiei. Acest amendament, care a fost respins la vot, avea următorul cuprins: „Pentru fundamentarea, elaborarea și supunerea spre aprobare Guvernului a Strategiei naționale pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție cu HIV/SIDA, pentru respectarea convențiilor, a tratatelor și a celorlalte acte internaționale la care România este parte și pentru monitorizarea întregii activități în domeniu, se constituie Comisia națională pentru supravegherea, controlul și prevenirea cazurilor de infecție HIV/SIDA, organizată ca organism interministerial fără personalitate juridică, pe lângă Ministerul Sănătății Publice, care îi asigură și secretariatul tehnic”. Motivarea amendamentului depus a fost următoarea: „prin Legea nr.302/2018 există cadrul legal de constituire a unei Comisii interministeriale care preia atribuția comisiei Ministerului Sănătății pentru HIV, pe lângă cea pe TBC, de elaborare și monitorizare a implementării Strategiei naționale de prevenire și control al infecției cu HIV/SIDA. În acest moment nu este reglementată o astfel de comisie, nici vreo strategie, iar comisia la care se face referire are caracter tranzitoriu și era destinată implementării unui proiect finanțat din Fondul Global de combatere a TBC, malarie și HIV al OMS. Referințele vizând TBC sunt doar tangențiale domeniului HIV/SIDA. În Legea nr.302 din 10 decembrie 2018 privind măsurile de control al tuberculozei se prevede la art.19 alin.(3) faptul că «în vederea coordonării integrate la nivel național a tuturor măsurilor pentru controlul tuberculozei și a afecțiunilor asociate se înființează Comitetul național intersectorial pentru controlul tuberculozei și infecției HIV/SIDA». Singura mențiune la infecția HIV/SIDA se află în titlul Comitetului. Dacă vom privi în ansamblu Legea nr.302/2018, vom observa că toate articolele se referă la tuberculoză: modalitățile prin care se asigură servicii medicale de prevenire, diagnostic și tratament (art.20), constituirea unei comisii multidisciplinare de coordonare a măsurilor de control al tuberculozei (art.21), reglementarea dispensarelor de pneumoftiziologie (art.23) etc”.

29. Raportat la cele de mai sus, Curtea constată că, în timp ce Comisia funcționa „pe lângă” Ministerul Sănătății, Comitetul funcționează „în coordonarea” Ministerului Sănătății. Dacă primul organism avea atribuții stabilite prin lege în domeniul supravegherii, controlului și prevenirii cazurilor de infecție HIV/SIDA, cel de-al doilea nu are astfel de competențe detaliate prin lege. Însă Ministerul Sănătății este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, și reprezintă autoritatea centrală în domeniul asistenței de sănătate publică [potrivit art.1 din Hotărârea Guvernului nr.144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.139 din 2 martie 2010]. Acesta are ca obiectiv general, printre altele, dezvoltarea sistemului de sănătate publică la nivel național, regional și local în vederea eficientizării supravegherii și controlului bolilor transmisibile, netransmisibile și impactului factorilor de mediu asupra sănătății populației [art.3 lit.j) din Hotărârea Guvernului nr.144/2010]. Totodată, potrivit art.4 alin.(1) pct.1 și 2 din Hotărârea Guvernului nr.144/2010, Ministerul Sănătății organizează, coordonează și controlează, după caz, activități de: asistență de sănătate publică, promovare a sănătății și medicinei preventive, asistență medicală de urgență, curativă, de recuperare medicală, asistență medicală la domiciliu, care se acordă prin unitățile sanitare publice sau private, precum și asistență de medicină legală și de medicină sportivă; asigură supravegherea și controlul aplicării legislației de către instituțiile și organismele care au responsabilități în domeniul sănătății publice, al asigurărilor sociale de sănătate și de către unitățile sanitare din sectorul privat de asistență medicală, colaborând în acest scop cu organismele

profesionale din domeniul medico-sanitar din România, cu autoritățile publice locale și cu alte instituții abilitate.

30. Așadar, Curtea constată că, în mod primar, domeniul supravegherii, controlului și prevenirii cazurilor de infecție HIV/SIDA ține de competența generală a Ministerului Sănătății. Crearea prin lege a unor organisme integrate – total sau parțial – în structura ministerului sau alăturate acestuia și înzestrarea lor cu exercitarea anumitor competențe specifice din sfera celei generale a ministerului nu înseamnă că ministerul pierde respectiva competență. Dimpotrivă, competența aparține în continuare ministerului, însă exercitarea ei se face de către organismul creat pe calea unei legi. Prin eliminarea ulterioară a respectivului organism, exercitarea competenței specifice revine ministerului, deținătorul competenței generale în materie de sănătate. Prin urmare, desființarea unei comisii care ține, într-un fel sau altul, de un minister nu duce la un vid de reglementare în privința exercitării competențelor care îi fuseseră conferite acesteia.

31. În cauza de față, Curtea reține că respectiva Comisie a funcționat în perioada 2002-2018 ca unic organism care exercita competența ministerului în domeniul supravegherii, controlului și prevenirii cazurilor de infecție HIV/SIDA. După înființarea Comitetului, aceste două organisme au funcționat în paralel, ambele având în titulatura lor rolul de control al cazurilor de infecție HIV/SIDA; în schimb, Comisia a exercitat singură competența ministerului în domeniul supravegherii și prevenirii cazurilor de infecție HIV/SIDA. În 2021, după desființarea Comisiei, rolul de control al cazurilor de infecție HIV/SIDA a rămas în sfera de activitate a Comitetului, iar exercitarea supravegherii și prevenirii cazurilor de infecție HIV/SIDA a revenit Ministerului Sănătății. Chiar dacă Comitetul are doar în titulatura sa rolul de control al cazurilor de infecție HIV/SIDA, fără să existe o reglementare legală care să detalieze acest rol, aceasta nu înseamnă că nu are competența de a-și exercita acest rol.

32. Având în vedere cele expuse, Curtea constată că problema ridicată de autorul obiecției de neconstituționalitate este una de corelare a actelor normative între ele, rolul Comisiei fiind preluat *pro parte* de Comitet – pe latura de control al cazurilor de infecție HIV/SIDA -, iar *pro parte* de Ministerul Sănătății - pe latura de supraveghere și prevenire a cazurilor de infecție HIV/SIDA. În consecință, Curtea constată că reglementarea criticată – care desființează Comisia - nu ridică probleme de constituționalitate cu privire la încălcarea principiilor legalității și securității juridice sau a dreptului la ocrotirea sănătății.

33. Referitor la critica de neconstituționalitate privind încălcarea dispozițiilor art.108 alin.(3) din Constituție, Curtea reține că autorul obiecției de neconstituționalitate susține că, deși legea de abilitare permitea adoptarea de ordonanțe cu privire la „*modificarea și completarea altor acte normative, cu putere de lege, în domeniul sănătății*”, Guvernul a abrogat dispoziții din cuprinsul acestor acte, încălcând, astfel, limitele abilitării.

34. Cu privire la această susținere, Curtea observă că Guvernul, prin Ordonanța nr.18/2021, a abrogat un singur articol - art.4 - din cele 21 de articole ale Legii nr.584/2002. Prin urmare, această situație nu se încadrează în ipoteza unei abrogări totale, ci a uneia parțiale. Or, potrivit art.64 alin.(5) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 21 aprilie 2010, cu modificările și completările ulterioare, „*Abrogările parțiale sunt asimilate modificărilor de acte normative, actul normativ abrogat parțial rămânând în vigoare prin dispozițiile sale neabrogate*”.

35. Curtea mai reține că Ordonanța Guvernului nr.18/2021 a fost adoptată în temeiul art.1 pct.V.2 și V.4 din Legea nr.195/2021 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.678 din 9 iulie 2021, potrivit căroră: „*În temeiul art.115 alin.(1) din Constituția României, republicată, Guvernul este abilitat ca, de la data intrării în vigoare a prezentei legi, dar nu înainte de încheierea primei sesiuni ordinare a anului 2021, și până la reluarea lucrărilor Parlamentului în cea de-a doua sesiune ordinară a anului 2021, să emită ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice, după cum urmează: [...] V. Sănătate: [...] 2. modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare; [...] 4. modificarea și completarea altor acte normative, cu putere de lege, în domeniul sănătății*”.

36. Prin urmare, Curtea constată că abrogarea unui singur articol din legea menționată ce are ca obiect domeniul sănătății, fiind o abrogare parțială, este asimilată modificării actului normativ, iar legea de abilitare prevede *expressis verbis* că Guvernul este abilitat să modifice acte normative, cu putere de lege, în domeniul sănătății. În consecință, Curtea constată că Guvernul nu a încălcat limitele abilitării acordate prin Legea nr.195/2021, astfel că nu se poate reține încălcarea dispozițiilor art.108 alin.(3) din Constituție.

37. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de Avocatul Poporului și constată că Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr.18/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății, precum și pentru abrogarea art.4 din Legea nr.584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladii SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 14 septembrie 2022.